

Postanowienie z dnia 14 maja 2001 r.

I PZ 9/01

Krąg osób upoważnionych do udzielania pełnomocnictwa procesowego w sprawach z zakresu prawa pracy wyznaczony jest przez art. 3¹ KP, a nie przez art. 38 KC.

Przewodniczący SSN Jerzy Kwaśniewski, Sędziowie SN: Józef Iwulski, Walerian Sanetra (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 14 maja 2001 r. sprawy z powództwa Dariusza F. przeciwko „K.P.” Spółce Akcyjnej w B. o przywrócenie do pracy, na skutek zażalenia wniesionego przez stronę pozwaną na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy z dnia 14 grudnia 2000 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e

W imieniu pozwanej „K.P.” SA w B. wniesione zostało zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy z dnia 14 grudnia 2000 r. [...], którym odrzucona została jej apelacja od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Bolesławcu z dnia 15 września 2000 r. [...]. Odrzucając apelację strony pozwanej Sąd drugiej instancji przyjął, że została ona wniesiona przez osobę nieuprawnioną. Jednocześnie jednakże z wywodów uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika, że podstawą odrzucenia kasacji było nieusunięcie przez stronę braków formalnych apelacji, gdyż stwierdza się w nim, że „mimo wezwania do usunięcia braków w zakreślonym terminie strona pozwana nie podjęła działań, które doprowadziłyby do należytego umocowania pełnomocnika ani nie wykazała, że osoba udzielająca pełnomocnictwa była do tego umocowana”. Odrzucając apelację Sąd drugiej instancji stwierdził, że zgodnie z art. 67 § 1 KPC osoby prawne oraz inne organizacje mające zdolność sądową dokonują czynności procesowych przez organy

uprawnione do działań w ich imieniu. Osobą upoważnioną do reprezentowania pozwanej Spółki i do dokonywania samodzielnie czynności prawnych jest wyłącznie dyrektor zarządu albo dwóch członków zarządu łącznie z prokurentem. Osoby te są przy tym upoważnione do udzielania w imieniu Spółki pełnomocnictw procesowych. W ocenie Sądu drugiej instancji pełnomocnictwo udzielone w dniu 1 marca 1999 r. radcy prawnemu Włodzimierzowi G. było prawidłowe, natomiast pełnomocnictwo złożone przez adwokata Wojciecha K. w dniu 15 września 2000 r. na rozprawie przed Sądem pierwszej instancji zostało podpisane przez zastępcę dyrektora do spraw technicznych Alfreda N. i w związku z tym było nieprawidłowe, bo podpisane zostało przez osobę nieuprawnioną. Apelacja strony pozwanej z dnia 12 października 2000 r. została podpisana przez Wojciecha K. (Włodzimierz G. nie składał apelacji). Sąd drugiej instancji wezwał (pod rygorem odrzucenia apelacji) go - jako pełnomocnika strony wnoszącej apelację - do uzupełnienia jej braków w terminie 7 dni poprzez dostarczenie pełnomocnictwa podpisanego przez dwóch członków zarządu Spółki lub wykazanie, że Alfred N. upoważniony był do jednoosobowego udzielania pełnomocnictwa.

Strona pozwana zaskarżonemu zażaleniem postanowieniu zarzuciła naruszenie art. 3¹ § 1 KP przez odstąpienie od jego zastosowania „przy ocenie prawidłowości umocowania pełnomocnika polegające na milczącym uznaniu, że w spółce prawa handlowego Zastępca Dyrektora Przedsiębiorstwa tej spółki, który jest uwidoczniony w rejestrze handlowym - nie jest osobą upoważnioną do podejmowania czynności w sprawach z zakresu prawa pracy”. Ponadto zażalenie zarzuca naruszenie art. 130 § 2 KPC „przez przyjęcie, że strona pozwana wezwana do uzupełnienia apelacji, uzupełnienia tego nie dokonała”, art. 316 § 1 KPC „poprzez nie wzięcie przy wydawaniu postanowienia całości istniejącego w tej chwili stanu rzeczy, a zwłaszcza informacji wynikających z pisma pełnomocnika pozwanej z dnia 25.11.2000 r.” oraz art. 329 § 2 KPC, w związku z art. 316 KPC „polegające na braku właściwego uzasadnienia w oparciu o jaki tytuł prawny Sąd uznał brak umocowania Zastępcy Dyrektora Przedsiębiorstwa Spółki do ustanowienia pełnomocnika procesowego w sprawie ze stosunku pracy”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W myśl art. 38 KC osoba prawna działa przez swoje organy w sposób przewi-

dziany w ustawie i w opartym na niej statucie. Oznacza to, że statut może, między innymi, określać sposób działania osoby prawnej polegający na dokonywaniu czynności prawnych, kształtując dokładniej w tym zakresie kompetencje jej organów. Według art. 3¹ § 1 KP za pracodawcę będącego jednostką organizacyjną czynności w sprawach z zakresu prawa pracy (a więc także czynności prawnych z tego zakresu) dokonuje osoba lub organ zarządzający tą jednostką albo inna wyznaczona do tego osoba. Ujęcie art. 3¹ § 1 KP odbiega od zasady wyrażonej w art. 38 KC, gdyż w tym pierwszym przepisie mowa jest nie tylko o organie (z ograniczeniem, że idzie tylko o organ zarządzający), ale także o osobie zarządzającej, a ponadto o innej osobie (ani nie będącej organem ani nie pełniącej funkcji zarządzania) wyznaczonej do dokonywania czynności z zakresu prawa pracy (w tym czynności prawnych prawa pracy). Należy przyjąć, że wyznaczenie do dokonywania tych czynności może wynikać nie tylko z ustawy, czy też ze statutu, ale także z innego rodzaju regulacji wewnętrznych. Należy też uznać, że w sporach z zakresu prawa pracy o kompetencji do udzielania pełnomocnictwa procesowego decyduje sposób ukształtowania (określenia kompetencji organów i osób) upoważnienia do dokonywania czynności z zakresu prawa pracy, a więc do działania w imieniu danego pracodawcy (osoby prawnej) określony w art. 3¹ KP, a nie w art. 38 KC. Innymi słowy, krąg osób upoważnionych do udzielenia pełnomocnictwa procesowego w sprawach z zakresu prawa pracy wyznaczany jest na podstawie art. 3¹ KP, a nie na podstawie art. 38 KC, co wynika z subsydiarności regulacji prawa procesowego względem rozstrzygnięć prawa materialnego. Sąd drugiej instancji zdaje się minimalizować znaczenie tej reguły i neglizżować możliwość wynikania upoważnienia danej osoby do dokonywania czynności prawnych z zakresu prawa pracy i tym samym do udzielania odpowiedniego pełnomocnictwa procesowego, z regulacji wewnętrznych. W piśmie adwokata Wojciecha K. z dnia 25 listopada 2000 r. wskazano, że upoważnienie Alfreda N. do udzielenia pełnomocnictwa w rozpoznawanej sprawie wynika z art. 3¹ § 1 KP, co może budzić wątpliwości, czy stanowi wypełnienie zarządzenia domagającego się od Wojciecha K. wykazania „upoważnienia dla Marka W. i Alfreda N. do jednoosobowego udzielania pełnomocnictwa pod rygorem odrzucenia apelacji”. Kwestia dotycząca wątpliwości w tym zakresie nie stanowi jednakże zagadnienia z zakresu braków formalnych pisma procesowego (apelacji). Pojęcie braków apelacji, o których mowa w art. 370 KPC i 373 KPC, należy łączyć z brakami formalnymi pisma procesowego w ujęciu art. 130 KPC. Według art. 126 § 3 KPC do pisma należy dołączyć pełnomoc-

nictwo, jeżeli pismo wnosi pełnomocnik, który przedtem nie złożył pełnomocnictwa. Zaniechanie dołączenia pełnomocnictwa do złożonego pisma stanowi brak, który może zostać naprawiony w trybie art. 130 KPC. W przypadku apelacji zastosowanie mają reguły przewidziane w tym artykule, łącznie z zasadami wynikającymi w art. 370 KPC i art. 373 KPC. Strona powinna zostać wezwana do dołączenia pełnomocnictwa pod rygorem odrzucenia apelacji. Według art. 89 § 1 zdanie trzecie KPC sąd może w razie wątpliwości zażądać urzędowego poświadczenia podpisu strony na dołączonym pełnomocnictwie. Z przepisu tego wynika, że weryfikacja dołączonego pełnomocnictwa nie następuje w trybie przepisów dotyczących usuwania braków formalnych pisma procesowego. Kwestia ta bowiem w istocie nie ma często - czego dowodem niniejsza sprawa - charakteru czysto formalnego, lecz merytoryczny. W zaskarżonym postanowieniu Sąd drugiej instancji przyjął jednakże inne założenia, traktując wątpliwości co do prawidłowości dołączonego do apelacji pełnomocnictwa, jako wątpliwości dotyczące jej aspektu formalnego w pojęciu art. 130 KPC, 370 KPC i 373 KPC, co nie jest zasadne. Powinien natomiast zwrócić się do strony pozwanej, by ta potwierdziła podpis na dołączonym pełnomocnictwie i wobec tego samo jego udzielenie.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

=====